

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 6 Iunie st. v.

După o frământare îndelungată ieri pe la oarele nouă de seară sinodul arhiepiscopesc din Sibiu a ajuns în sfârșit să iee o hotărâre în cestiunea ajutorului de stat.

Declarăm, că nu putem aproba hotărârea luată, pe care o publicăm la alt loc.

Mai nainte însă de a ne da mai cu dinadins seamă despre această hotărâre, voim să ne împlinim datoria de raportatori, arătând cum a fost ea produsă.

Sinodul a ținut în această sesiune extraordinară două ședințe.

În prima ședință s'a cetit raportul consistorului în cestiunea ajutorului de stat și s'a ales o comisiune de nouă membri, însărcinată a studia actele și a formula o propunere de rezoluțiune.

Această sarcină era pe cât se poate de grea.

Puțin după sosirea la consistor a hărții ministeriale s'a întrunit aici în Sibiu o conferință, care a hotărât de a stăru pentru convocarea sinodului în sesiune extraordinară.

Hotărîndu-se convocarea sinodului, consistorul a ales o comisiune însărcinată a studia actele și a formula o propunere.

În ajunul întrunirii sinodului consistorul plenar s'a întrunit și el a discutat cestiunea și a stabilit raportul către sinod.

Nici conferința însă, nici comisiunea consistorială, nici consistorul nu s'a pronunțat într'un fel ori într'altul, ci a rămas, ca sinodul el însuși să primească întreaga răspundere pentru situațiunea ce se va crea prin hotărârea lui.

În fața acestei răspunderi grele s'a aflat comisiunea însărcinată cu formularea unei propuneri de rezoluțiune.

Greutatea sarcinii consista mai ales în greutatea răspunderii împreunate cu ea.

Nici comisiunea aleasă de sinod n'a luat asupra ei răspunderea aceasta, ci a ținut să lucreze în înțelegere cu toți deputații, care tocmai de aceea s'au întrunit în mai multe rânduri în conferință confidențială. Deși dar' în a doua ședință a sesiunii propunerea s'a făcut din partea comisiunii, această propunere nu s'a formulat în comisiune, ci a fost, un rezultat al discuțiunilor urmate în conferințele confidențiale.

Am creșut de cuviință a o accentua aceasta, pentru-ca să se știe, că nu numai pentru hotărârea luată cu unanimitate, ci chiar și pentru inițiativă, sinodul întreg are răspunderea.

În discuțiunile urmate în cercurile deputaților se pusese înainte de toate întrebarea, dacă ajutorul de stat se poate primi în condițiunile oferite de guvern. Și erau unele elemente, care inclinau a se pronunța pentru primire, însă numai cu rezerva, ca pe viitor, schimbându-se împrejurările în mai favorabile ca cele de astăzi, biserica să stăruie din nou pentru respectarea drepturilor ei de autonomă. Foarte în curând s'a simțit însă,

că o hotărâre în acest sens era preste puțință. Ea ar fi pus sinodul în conflict cu sentimentul public al obștiei creștinesci, și nu se putea produce în sinod o majoritate pentru o propunere, care după convingerea tuturor nu ar fi fost aprobată de biserica reprezentată prin sinod.

Pe cât scim dar', nici în comisiune, nici în conferințele confidențiale n'a fost obiect de discuțiune întrebarea, dacă se poate ori nu primi ajutorul de stat, ci dela început s'au pronunțat aproape toți deputații pentru respingere.

Întrebarea era numai dacă respingându-se ajutorul, se vor lua totodată și măsuri disciplinare față cu preoții ce cu toate aceste vor cere să fie împărțișiți din el.

Și în această întrebare e pusă toată importanța cestiunii.

Există un conflict între actualul guvern și biserica română greco-orientală. Primind ajutorul de stat în condițiunile, în care îl ofere guvernul, acest conflict nu se înlătorează ci se adevărează numai că deocamdată biserica nu se simte în stare a-și susține drepturile față cu guvernul. Respingând ajutorul, conflictul se accentuează, devine mai acut.

E cestiune de prudență, ca biserica ea însăși să nu-l accentueze prea tare, să nu-i dea un caracter prea acut, să nu înainteze în o pozițiune prea de tot expusă. A fost provocată: e întrebare, dacă trebuie ori nu să primească această provocare. I s'a impus o luptă: întrebarea, dacă e bine să se marginească la rezistență hotărâtă, ori poate să primească lupta.

Este de sine înțeles, că noi nu putem aproba decât rezistența hotărâtă. Am fi în contradicție cu noi înșine, dacă am admite că una dintre cele două biserici române face bine de-a intra în luptă cu guvernul pe când totalitatea Românilor în viața politică observă o atitudine rezervată, așteptând schimbarea împrejurărilor în mai favorabile, pentru-ca profitând de împrejurări, să poată începe cu oarecare prospecte de reușire o acțiune oarecare.

Și pe cât am putut noi judeca, nici nu era vorba de accentuarea conflictului dintre biserică și guvern. Se cerea, ca consistorul să fie însărcinat a se abține dela ori-și-ce amestec la distribuirea ajutorului de stat, se declara, că acest ajutor nu poate să fie luat drept unul conferit bisericii, dar' — numai atât. I se dicea guvernului: Eu biserica nu voiesc să știu nimic de ajutorul, pe care ni-l oferi tu în asemenea condițiuni: ești mare și tare, poți să faci ce vrei, poți să-l împarți cum îți vine ție la socoteală, numai dacă vei găsi destui preoți gata de a-l primi și fără de aprobarea sinodului și fără de binecuvântarea arhierului lor. Treaba mea va fi să supraveghez, dacă și acei preoți își fac întocmai ca ceilalți datoriile.

Abia târziu, după ce discuțiunile îndelungate produsese o atmosferă grea, abia în amurgul serii a doua, când deputații erau cu toții atât de obosiți, încât o nouă discuțiune nu mai era cu puțință, acum a străbătut părerea, că consistorul trebuie să fie însărcinat a-și face datoria față cu preoții ce se vor fi împărțișiți din ajutorul de stat.

Ținem însă a constata, că nu va pute cu toate aceste nimeni să afirme, că hotărârea a fost luată de sinod în pripă și fără cuvenita chibzuire. Dinecontră, foarte mult s'a frământat sinodul și numai după o îndelungată luptă sufletească au ajuns reprezentanții bisericii la convingerea, că nu le rămâne decât să facă apel la abnegațiunea preoților și a obștiei creștinesci.

Dacă vre-odată hotărâre nu a fost luată prin surprindere, n'a fost luată aceasta.

Deschidându-se ședința a doua, raportatorul comisiunii, dl deputat Petru Truța, a motivat propunerea de rezoluțiune, ear' un alt membru al comisiunii a pus în vedere sinodului gravitatea situațiunii ce se crează prin ridicarea la valoare de concludus a acestei propuneri, a stăruit asupra angagiamentelor, pe care le ia biserica prin o asemenea hotărâre și a întreat, dacă reprezentanții bisericii sânt gata de a se uni cu toții și a ține și obștia creștinească strâns unită pentru susținerea în toate împrejurările a acestei hotărâri, dacă primesc ca creștini și bărbați toate consecuențele hotărârii, ce li se propune.

Răspunsul a fost ridicarea cu unanimitate la valoare de concludus a propunerii făcute de comisiune.

Din punctul de vedere politic al nostru nu putem aproba această hotărâre, ea însă după convingerea reprezentanților bisericii române greco-orientale este impusă de interesele speciale ale acestei biserici, și aceste interese sânt și ele românesci.

Nu ne îndoim dar', că hotărârea luată de sinod va fi aprobată și susținută nu numai de obștia creștinilor români greco-orientali, ci chiar și de totalitatea Românilor din țările supuse coroanei ungare, căci Români sântem cu toții și interese românesci sânt puse în joc.

Revistă politică.

Sibiu, 6 Iunie st. v.

Correspondentul special al diarului „Budapester Tagblatt“ a avut în Mostar o întrevorbire cu ministrul comun de finanțe Kallay. Cu prilegiul acesta ministrul s'a declarat cu privire la viitorul provinciilor ocupate într'un mod foarte interesant. La întrebarea correspondentului despre scirile răspândite în ceea-ce privește o extindere a ocupațiunii, ministrul a răspuns: „Eu nu cred să ne stee înainte o extindere mai departe a ocupațiunii și eu până când voi fi în pozițiunea aceasta nici n'aș da un astfel de sfat. O

astfel de politică aș privi-o ca pe una foarte precară pentru interesele noastre. În Bosnia și Herțegovina noi aparem ca mântuitorii poporului. Guvernul Sultanului a fost prea slab spre a menține aici o pace permanentă; noi am dat poporului pacea internă, siguranța vieții și a averii, exercierea neconturbată a religiunilor sale și cu un cuvânt toate condițiunile unui stat bine organizat. Poporațiunea e conșciă de binefacerile aceste, și privindu-le drept favoruri, în curând s'a împrietenit cu noi. Dacă însă noi ne-am extinde și mai departe, am perde numai decât avantajul acesta; în linia primă am da cu Albanezii de greutate, cari nu 'și-ar dori binefacerile unui stat organizat, fiindcă nici nu le cunosc. Albanezii ne vor considera decă de biruitori străini, o vedere aceasta, care ușor s'ar răspândi ici colea și prin Europa, ceea-ce nici de cum nu e de dorit, abstracți făcând dela aceea, că supunerea acestui popor ne-ar costa cel puțin 200,000 oameni și 200 milioane florini, un preț care totuși trebuie să ne pară prea mare. Dela noi ar fi o politică cu mult mai sănătoasă, dacă vom aștepta să se desvolte lucrurile pe calea lor naturală, și timpul acela nu mai poate fi departe, când Albanezii vor căuta de voiă bună prietinie și spriginul nostru și vor intra în sfera noastră de interese ca un factor amical. Aceasta e cu mult mai bună, decât cucerirea unei țeri, care deocamdată nu vre să știe nimic de noi, și nici nu ne poate oferi ceea, pentru-ce noi am pute să aducem jertfe atât de mari. Deci nu extinderea ocupațiunii e ceea-ce ne-ar prinde nouă bine, ci intensiva desvoltare internă a Bosniei și a Herțegovinei, precum și posibila întindere a comerciului și industriei noastre în părțile aceste. Eu îmi voi da toată silința spre a susține ținta aceasta, deoarece eu iubesc țeara aceasta și cred că numai pe calea indicată de mine pot să-i pregătesc o soarte îmbucurătoare“.

Așa o fi, dacă dl Kállay ar conduce politica monarhiei noastre.

Formarea unui cabinet conservativ în Anglia întâmpină multe greutăți. Lordul Churchill e acela, care dă de lucru domnilor Salisbury-Northcote. Lordul Churchill, cel mai radical dintre conducătorii conservativilor, voiesc o transformare completă, respective o învoire a partidului Tory, din cari să pășească afară membrii cei vechi. Firesc „betrânii“ se opun unei astfel de cure radicale, căreia ar trebui să se supună partida. Punctul principal din programul conservativilor radicali de coloarea dlor Churchill și Hicks-Beach e: Nici o silă pentru Irlanda precum o pretinde „Morning Post“, până când vechii conservativi sub Salisbury și Northcote chiar relativ la punctul acesta cochetează cu liberalii. Dacă incidentul acesta ivit în tabăra conservativilor nu se va aplană, atunci cu anevoe credem, că se va mai forma vreodată un cabinet Salisbury-Northcote, care ar rămâne isolat atât decătră Irlandezi, cât și decătră fracțiunea Lordului Churchill. Până acum au început deja a eși la iveală combinațiuni de miniștri de partidul Whigh.

Conclusele sinodului arhidieceșan gr.-or. extraordinar

aduse în ședința dela 6/18 Iunie 1885 în afacerea milei împărătești sunt următoarele:

„1. Având în vedere: că guvernul nu a avut și nu poate să aibă motive fundate, de a altera dispozițiunile rezoluțiunii preafinalte din 29 Maiu 1861;

„având în vedere, că dispozițiuni, ca cele luate față cu biserica noastră, nu s'au luat față cu nici una din celelalte biserici autonome din patriă, de asemenea ajutoare din partea statului;

„având în vedere, că prin punerea în lucrare a acestor dispozițiuni se distruge în cler legătura canonică și se sguduie adânc disciplina bisericească;

„având în vedere, că prin aplicarea acestor dispozițiuni după experiențele de până acum se deschide calea la multe abuzuri și abnormități, prin cari s'ar pute zădărnici părinteasca intențiune exprimată de Maiestatea Sa Preagrațiosul nostru Monarch la acordarea acestui ajutor, ca dintr-unul să se împărțesească numai preoți săraci, luminați și zeloși în împlinirea chemării lor;

„având în vedere, că aceste dispozițiuni jignesc adânc autonomia și libertatea ce i s'a garantat bisericii noastre prin legile țerii: Sinodul cu adâncă durere ia act, că după exmisul ministerial din 4 Maiu a. c. nr. 16013 a rămas neconsiderată representațiunea așternută Maiestății Sale în obiectul acesta, — rămâne pe lângă hotărîrea luată cu privire la acest ajutor sub nr. 50 și 51 ai sesiunii ordinare din acest an, și declară denou: că sub condițiunile din normativul ministerial din 18 Ianuarie 1884 ajutorul de stat de 24,000 fl. nu-l poate primi neputându-l considera, ca pe unul dat bisericii.“

„2. Relativ la suma de 4000 fl. pusă la dispozițiunea Arhiepiscopului spre a o împărți între preoțimea arhidieceșană, — considerând că în privința împărțirii acesteia nu se rezervă organelor politice ingerența necompetentă, și considerând, că patriotismul preoțimii noastre manifestat în faptă în toate timpurile stă mai pre sus de toată îndoiala, — Sinodul se învoiesce: ca Arhiepiscopul se o ridice și să o împartă coform principiilor cuprinse în preafinalta rezoluțiune dela 29 Maiu 1861.“

Concluzul 1 s'a adus cu unanimitate, ear' al 2 cu majoritate de voturi.

„Egyetértés” și „Reuniunea de maghiarizare ardeleană” în congregația comitatului Brașov.

„Egyetértés” dela 13 l. c. n. serie:

„Alianța dintre Sașii și Românii din Ardeal e completă. Nu o alianță pacifică cu scopuri de patriotism, de progres și cultură, ci o alianță de

apărare și opoziție contra a tot ce e maghiar. Aceasta o dovedește adunarea de primăvară de alaltăieri a comitatului Brașov, în care s'au desbătut adresele câtorva reuniuni de cultură. Sașii și Românii au folosit această ocaziune pentru a demonstra prin expectorațiunile cele mai sëlbatice contra Maghiarimii. O alianță curioasă și chiar nu mai veche, decât dela anul 1848 încoaci.

„Sașii ardeleni au pus totdeauna grije pe poziția lor deosebită de drept de stat și anume pe prerogativele lor. Nu pe drepturi și libertăți. Pentru aceste nu s'au entusiasmă nici când cu mare și respectabilă curățenie. Ei au apăsă la toată ocaziunea cu mare istețime și asprime pe cei de alte limbi și de altă lege, când au ajuns în cercul lor de putere. La 1848 și 1849 s'au aliat fără șovăire cu reacțiunea și în anul 1850 și 1860 au stat în relațiuni de tot intîime cu absolutismul. Dacă vorbesc dar' acum de apăsare, libertate și drepturi politice, — aceasta în gura lor nu e altceva decât insultă și comediă. Lor nu le-a trebuit și nu le trebuie libertate, ci privilegii și beneficii de stat. Ei s'au împăcat bine în constituția de stat veche cu Maghiarii și Sécuii și nici că le-a trecut prin minte de a agita în contra maghiarismului și a ideei de stat ungar și de a se alia cu scop dușmănos cu Românii. Cât timp au putut să-și jefuească pe jobagii lor și s'au putut îmbogăți din marile beneficii de stat fără de a da seamă și a fi trași la răspundere, — au fost mulțumiți cu starea lor și i-au iubit și stimat pe Maghiari, ba le-au chiar servit cu credință.

„Nemulțumirea odioasă a Sașilor începe acolo și atunci, unde și când legislațiunea ungără a delăturat prerogativele vechi de stat, i-a eliberat pe iobagi, a descărcat de pe umerii poporului greutățile urbariale și a extins asupra pașalelor sășesci instituțiunea modernă a purtării generale a poverilor publice.

„Deșteptarea nobilă a Maghiarimii, simțământul necesității, de a promova cât se poate mai bine cultura, a creat marea reformă. Și acum agitatorii sășesci dic: nouă nu ne trebuie, noi n'avem lipsă de cultura maghiară.

„Și Românii se bucură de aceasta și merg cu un entusiasm prefăcut pe o cale cu Sașii. Poate cuprinde mintea sănătoasă așa ceva? O alianță mai contrară naturii nu s'a făcut nici când, ca ceea dintre Sași și Români.

„Maghiarul l'a eliberat pe poporul român de jugul proprietarilor de pământ, a comunelor și bisericilor sășesci; în schimb conducătorii poporului român s'au aliat contra Maghiarilor cu Sașii, cari au făcut bisericile române cerșitoare, au negles scolile lor, s'au băgat în pădurile și câmpurile lor, au tractat cu ei ca și cu sclavii și le-au apăsă sub Bach și Schmerling chiar și libertățile lor comunale și i-au germanizat după pofta inimii, cum au putut.

„Într'aceea se întimplă adeseori, ca oameni și națiuni să uite trecutul și interesele momentane faprice sau la aparență să formeze un motiv mai puternic pentru faptele lor, decât toate suvenirile și tradițiunile trecutului. Ultraistii români și-au pus acum în cap de a se infuria în contra maghiarismului și spre acest scop se aliază bucuos cu dracul și iadul, ba chiar și cu domnii sași.

„Alianța Românilor se mai poate explica în această formă și din astfel de motive.

„Dar' cum se pot alia precauții domni Sași cu ultraistii români, cu aderenții tendențelor daco române: a o cuprinde aceasta nu e în stare un cap treaz. Sașii formează o insulă foarte mică între potopul român.

„Sașii pot să existe, să progreseze, pot să-și conserveze limba, cultura și religiunea, dacă și până când corabia lor e legată de stâncile statului ungar. Îndată-ce această stâncă e sдобită sau răpită de valuri, numai decât se cufundă mica Săsime cu gură mare în masa brută a Românimii. Ea nu mai află scăpare, ear' limba sa, cultura averea și credința ei dispar fără urmă în câteva decenii sau cel mult în două generațiuni. Sub scutul statului ungar Săsimi a existat de șese sute de ani; potopul român ar înghiți-o în șesedeci de ani.

„Domnii sași o știu aceasta tot atât de bine ca și Românii și Maghiarii și totuși se aliază cu Românii contra Maghiarilor.

„Românii îi folosesc pe Sași numai ca pe un berbec sдобitor de muri, ca un cal de frâu, pe care o vor lăpăda ca pe un lucru netrebnic îndată-ce și-au ajuns scopul urmărit contra Maghiarilor! Priceapă cine poate cursul ideilor Sașilor! Numai în un cas ar fi de priceput. Dacă Sașii ar cugeta că opunerea lor ar aduce conducătorilor lor funcțiuni și influență ear' comunelor lor venituri și avantagii, că ar asigura confesiunii lor privilegii și că în urmă puterea și perseverența statului ungar i-ar apăra pe ei și limba lor în contra potopului Românimii — dacă cugetă aceasta atunci are oare-care înțeles. Dar' nici în acest cas, prelângă toată bunăvoința nu putem înțelege unde zace în o astfel de politică loialitatea, credința și patriotismul? Să răspundă la aceasta adunarea comitatensă din Brașov ori Schulverein-ul.“

Până aci vorbește „Egyetértés“. La aceste organul național sășesc „Siebenbürgisch-Deutsches-Tageblatt“ adaugă:

„Din șirele de mai sus — toată nătoția e tipărită în „Egyetértés“ ca articol-prim! — se vede că lui „Egyetértés“ nu-i lipsește de loc buna intențiune de a festi pe cât se poate de negru pe Sași în fața Românilor și pe Români înaintea Sașilor și pe amândouă trupele de popoare înaintea lumii. Decât că puțința rămâne îndărătul voinței. Articolul lui „Egyetértés“ e plin de neadevăruri vedite, cu care chiar și camerele redacționale din Pesta nespărioase au cruțat până acum publicul lor. „Egyetértés“ trebuie să presupune că cetitorii sei cunosc mai bine India decât relațiunile Săsimii, care totuși zace în Ungaria, deoarece-ce altminterile nu ar fi cutezat a susține astfel de lucruri monstruoase. Pe pământul sășesc n'a existat nici când jobăgia nici chiar înainte de anul 1848. *Quia virtus nobilitat hominem* — se dicea deja la a. 1613 în declarațiunea Universității sășesci — și libertatea îl nobilitează pe om, se îndatinează a se dice deoarece-ce acum nu pot să existe libertăți mai frumoase *quam libertates Saxonum* pentru cari Sașii sunt adevărați nobili, dacă au întru adevăr lipsă de nobilitate: de aceea toți aceia, cari nu se îndestulese cu aceea, ci voiesc să aibă privilegii aristocratice și bunuri aristocratice și cari voiesc să se însinue pentru nobilime, nu vor fi admiși la nici un post de onoare“. Pe pământul sășesc și înainte de 1848 și 1613 a fost fiecare locuitor, și Românul, liber și dom-

nul sau propriu; jobăgia sau servilismul a existat numai în comitate afară de pământul sășesc. Legislațiunea ungără n'a putut deci elibera iobagi români pe pământul sășesc, deoarece-ce n'au existat, ei n'au putut sfărîma vre un „jug al proprietarilor“ la Sași, deoarece-ce nu era astfel de jug.

„Tot atât de puțin au putut „extinde instituțiunea modernă a suportării generale a greutăților publice asupra domnilor pașalici sășesci“, deoarece-ce această instituțiune nici la 1848 n'a fost pentru Sași modernă, ci aci exista de mult; fiecare locuitor al pământului sășesc, și Sasul, burghez și econom, plăția și înainte de 1848 contribuția și suporta poverile publice. Nu era lipsă dar' de o astfel de agitațiune măiestrită, ca aceea de dinainte de 1848 a contelui Stefan Szécheyi făcută pentru a deda, prin introducerea vămii la podul de lanț din Pesta, pe nobilime la plățirea contribuțiunilor. Urmarea instituțiunilor democratice și liberale de pe pământul sășesc a fost, că și locuitorii români ai aceluia au fost mai bogăți și mai bine situați decât conaționali lor de prin comitatele, cari se tăvăliau sub jugul jobăgiei și că focalul culturale lor naționale se află și astăzi încă pe pământul sășesc. Icoana de tirănie a domnilor de pământ desemnată de „Egyetértés“ nu se cuvine dar' de loc Sașilor; e tocmai așa o caricatură, ca toate câte le fabulează despre rivna Sașilor după privilegii și despre lipsa iubirii lor de libertate. Cari „libertăți comunale“ ale Românilor au fost subjugate după 1848 sub Bach și Schmerling decât Sași, care Român a fost „germanizat“ prin Sași? Egyetértés“ se ne spună numai un unic exemplu!

„Motivul odioasei nemulțumiri a Sașilor nu poate dar' zace în aceea că legislațiunea ungără ar fi delăturat privilegiile vechi, că a eliberat pe jobagi și a cassat scutirea de contribuțiune a nobilimii. Sașii au putut cu atât mai puțin să se opună acestei lucrări de eliberare, cu cât aveau să privească în aceea numai învingerea principiilor lor. Motivul „înțelegerii de dinainte de 1848 cu Maghiarii și Sécuii“ nu are „Egyetértés“ lipsă să-l caute așa departe. El și celelalte foi maghiare repetază atât de adese-ori că Maghiarii vechi au negles în secolii trecuți maghiarisarea naționalităților nemaghiare și că generațiunea de acum trebuie să restituie cele omise. „Să ne grăbim! Să-i maghiarisăm pe pe Croați, Români și Sași, deoarece-ce altcum ne prăpădim! — ăse Kossuth. Aci zace motivul „odioasei nemulțumiri.“

Cronică.

Mostenitorul de tron Rudolf în Rusia. Diarul rus „Novosti“ anunță că principele ereditar Rudolf cu principesa Stefania vor merge în vara aceasta la Petersburg, Moscua, Kiev și Caucas, unde vor sta mai multe săptămâni.

Examenalele scoalelor centrale gr.-or. române din Brașov cu finea anului școlastic 1884/5. Examenalele de promoțiune scripturistice și verbale la scoalele medii încep în 3 Iunie și durează până în 17 Iunie a. c. v. Examenalele publice: A) La scoalele medii (gimnasiu, școală comercială și reală.) Luni în 24 Iunie, 10—12 oare clasa V de fete din toate studiile. — Sub durată examenului vor fi expuse lucrurile de mână ale elevelor de cl. IV și V de fete. Marți în 25 Iunie: clasele I—VII gimn. Mer-

Foița „Tribunei“.

Bunica

de Bojena Němcová,
tradusă din limba boemă
de Prof. Dr. Urban Iarník.
(Urmare.)

Acolo, dela birt, întră răpede pe livadă un chip femeiesc, învălît în pânzătură albă. Stă liniștit; ascultă ca o căprioară, când din ascunșul codrului ese pe poiana cea largă, ca să pască. Nu aude nimic decât sunetele lungite ale privighitoarei, durăitul surd al moarei și freametul valurilor de sub arini întunecați. Își învâluie mâna dreaptă într'o pânză albă, și culege flori cu ea, flori de nouă feluri, fiecare deosebită. Având buchetul gata, se mai pleacă, se spală cu roua proaspătă și neuitându-se nici în stînga nici în dreapta aleargă înapoi către birt. „E Kristla, — o să-i facă cunună sfântului Ioan. Mi-am gândit, că iubesc pe băiatul ăla, își gândi bunica, neluându-și ochii de pe față. Nu o mai

vedea și tot mai sta dusă pe gânduri — mintea ei se desfăta în aduceri aminte.

Vedea înaintea ei livada, vedea sătuțul de pe munți, pe deasupra luna lucitoare și stelele; era tot aceeași lună și tot aceleași stele, vecinic frumoase; neîmbetrânitoare — dar' ea atunci era o fetiică tină, vioaie, când în noaptea sfântului Ioan își culegea flori de nouă feluri pentru cunună cea fatală. Ca cum ar fi tocmai acum, așa simțea bunica frica ce o avea, ca nimeni să nu-i vină în drum și să nu-i strice farmecul.

Se vede în odaia sa, ved pe culcușul ei perinele cele împodobite cu flori, sub care își pusese cunună împletită. Își aduce aminte, cât de ferbinte s'a rugat să-i dea D-șeu un vis, în care să-i apară acela, pe care l'a plăcut inima ei. Încerdințarea, ce o punea în cunună cea fatală, nu o înșela; vedea în vis pe un bărbat de chip înalt, de o căutătură limpede, sinceră, pe acela, care pentru ea n'avea părechea sa pe lume. Zimbesce bunica de dorință copilărească, cu care, până să nu răsară soarele, se grăbia la măr, ca să arunce cunună înapoi preste măr și să mai afle, dacă va fi ne mulțumită

sau puțină vreme, până ce-și va vedea pe Gheorghe al seu. Își mai aduce aminte, cum soarele răsăritor o apucă în grădină, plângând de aceea că cunună sbură departe preste măr și așa nu era nici o nădejde să se vadă curând cu Gheorghe.

Multă vreme stă bunica dusă de gânduri; fără voie își împreună mâinile, căutătura ei blândă plină de încredere se întoarce sus către stelele strălucitoare, din gură îi vine o întrebare încetșoară; „Când oare, Gheorghe, ne vom revedea?“ Atunci vîntulețul adie încetșor peste fața palidă a bunicii, ca-și-când o ar săruta duhul răposatului. Băbușca tresare, face cruce și două lacrimi cad pe mâinile încrucișate. După un răstimp întră încet în casă.

Copii se uitau de pe feresti când vor sosi părinții; erau în orașel la biserică. În ziua aceea tata dete el sfânta liturghie și bunica în ziua aceea dete la rugăciuni pentru toți Ioanii din familia ei, neam de neamuri. O cunună frumoasă, urări, daruri — toate erau pregătite pe masă. asculta pe unul și pe altul, dară de grabă mare lăsa afară aici un cuvîntel ș-acolo un cuvîntel

și trebuia să înceapă din nou. Bunica avea mâinile pline de lucru, dară din când în când deschidea ușa, se uita în odaia și după ce i-a povăit, „să fiți cum se cade, să nu faceți vre-o pozna aicea!“ se ducea earăși.

Tocmai se ducea bunica să tragă pătrînjei proaspeți din grădinuță, când eată aleargă Kristla pe coastă, aducînd ceva învălît într'o basma: „Dșeu să dea bună dimineață“, se închină cu o față veselă și strălucitoare, așa încât bunica rămase uimită uitându-se la ea.

„În, față, areți ca cum ai fi fost durmit pe trandafiri“, îi dșise bunica, zimbînd.

„Ghicitați, bunico, căpătiele mele sînt numai flori“ răspunse Cristla.

„Șiretică ce ești, nu vrei să pricepi; dară să fie așa sau altfel, numai să fie bine, nu-i așa fată?“

„Așa, așa, bunico“, întări Krista; dară ghicînd vorbele bunicii, se înroși nițel.

„Ce ne mai aduci? întrebă bunica.

(Va urma.)

curi în 26 Iunie: clasele I—II comerciale și clasele II—IV reale. Joi în 27 Iunie: clasa I reală. B) La școala elementară capitală în 19 și 20 Iunie. Examenale se încheie cu cântări; ear' la clasa de copii IV și V, precum și la clasa de copii III și IV vor premerge cântărilor răspunsurile din grădinarit. C) 1. Examenul oral de maturitate la gimnasiu va fi în 21 și 22 Iunie; 2. Examenul oral de maturitate la școala comercială în 17/30 Iunie. Examenul de maturitate este public; excluși sunt numai școlarii dela școalele medii și populare. La 29 Iunie după serviciul divin cu rugăciune de mulțumită în biserica S. Nicolau din Scheiu, se va încheia anul școlastic 1884/5 cu cetirea clasificărilor și distribuirea premiilor în sala cea mare a gimnasiului. La aceste examene precum și la festivitatea de încheierea anului școlastic are onoarea direcțiunea a invita pe toți amicii și binevoitorii școalelor.

Contribuția ofițerilor congediați. Din cauza unor neînțelegeri ivite în aplicarea §lui 5 alineatul 13 din partea I a legii privitoare la contribuția de venit s'a dat decătră dl ministru de finanțe deslușirea următoare: Venitul ofițerilor congediați pe un anumit timp nu e a se supune contribuției, decât numai a celor retrași definitiv în pensiu. Dacă însă ofițerul congediat pe un anumit timp se retrage în pensiu, venitul său e a se supune așa numitei contribuțiuni de câștig (kereset adó.)

Foc. Duminecă în 14 a. l. c. a izbucnit foc în comuna Ciaba la oarele 12 din zi, prefăcând în cenușă 14 case, șuri, grajduri, camere, vestimente și alte utensilii economice. Cei arși au rămas sub cerul liber fără nici un ajutor.

Congres bisericesc în România. În orașul Focșani, se va ține în zilele de 3 și 4 Iulie viitor un congres bisericesc. În acest congres, din care fac parte de drept toți membrii clerului mirean, se vor desbata următoarele chestiuni: 1. Organizarea școalelor eclesiastice și punerea lor în armonie cu instrucțiunea și educațiunea națională a poporului român; 2. Punerea în armonie a regulamentelor de disciplină bisericească cu legile statului; 3. Controlul neadormit al statului asupra jurisdicțiunii și administrației bisericesci, și 4. Înstituirea unui sinod compus din toate elementele bisericesci, în care pe lângă metropoliți, episcopi și arhiepiscopi se iee parte preoți de mir și laici, bărbați devotați studiilor filosofice-religioase.

Vaccinarea holerei în Spania. Un corespondent al ziarului „Temps“ din Paris a mers la Valencia unde a erupt cholera deja în un oare-care grad de vehemență și s'a convins din experiența proprie despre succesul dobândit prin vaccinare în contra acestei epidemii. Dela 27 Aprilie până la 31 Maiu au fost vaccinate în Alcira din provincia Valencia, 8794 persoane, restul locuitorilor în număr de vre-o 7206 a rămas nevaccinat. Dintre 118 înbolnăviți de cholera au murit 71, între cari dintre 14 din cei vaccinați numai 3 au murit. Resultatul vaccinării a fost mai favorabil în Argentsi. După cum se știe Drul Ferran e inventatorul vaccinării de cholera, care invențiune i-a succes însă numai pe basa lucrărilor lui Pasteur. Această vaccinare nu e decât o copie a vaccinării contra vîrsatului cu deosebirea că la vaccinarea contra holerei materia veninoasă a microbilor de cholera se induce ca antidot contra epidemiei numai în epidermă. Corespondentul lui „Temps“ s'a supus însuși vaccinării și descrie procedura în modul următor: Operațiunea e cam dureroasă. Se injectează aproape un gram de materie în partea dindără a amândoror brațelor. Îndată simte omul o durere mare, care după aceea se mărește într'atâta încât nu-ți mai poți mișca brațele. După 6—7 oare vaccinatul capătă friguri, ear' pulsul se ridică la 120 pe minută. La 10 minute după prinsul frigurilor, începând căldura, temperatura corpului se urcă. Frigul trece cu încetul și cel oulat transpirează tare. După 12 oare dela oculațiune, începe a-i fi celui oulat greață dar' nu varsă, ci capătă o diareă ușoară. Astfel spune corespondentul lui „Temps“ că s'a desvoltat procesul la dînsul. În alte cazuri urmările au fost mai drastice. Bucuros suferă însă omul rău unei zile, dacă are un preservativ prin oculațiune contra holerei.

O întîmpinare.

Primum spre publicare următoarea întîmpinare:

Lucareți, (comitatul Timiș în 12 Iunie 1885. Onorată redacțiune!

Din nr. 117 al foaiei d-voastre, eșit la 25 Maiu (6 Iunie n.), care mi l-a trimis un amic spre a mă face atent la atacul dlui Dr. Diaconovich, vîd, că d-sa ar voi în tot chipul a mă îndupleca la o polemică personală cu d-lui, la care însă eu nu sînt aplecat nici decăt, nepromovându-se prin aceasta nici un interes public, și supun cu liniștire judecării onor. public, dacă procedea dlui Dr. Diaconovich față de mine e corectă ori ba?

Observ numai pe scurt, că d-sa e rău informat despre părerile majorității fondatorilor foaiei încetate „Viitorul“, asemenea rău informează publicul despre ținuta mea față de redacțiunea acelei foi; mai încolo, că eu n'am lipsă a mă ascunde după spatele altuia, dacă vreau a mă adresa cătră d-sa, și că dl Alexandru Millian, care a absolvat filosofia, e candidat de profesor, și a fost angageat la „Viitorul“ de colaborator dela început, încă înainte de ce ar fi intrat dl Dr. Diaconovich de redactor, n'a fost simplu coeditor, ci colaborator, și a condus foaia nu numai în timpul din urmă, când a fost chiar insinuat ca redactor responsabil la primăria din Buda-pesta, ci și mai înainte de câteva ori; prin urmare a fost competent a răspunde la provocarea dlui Dr. Diaconovich, adresată cătră acea redacțiune și dacă nu-i place răspunsul primit, binevoacă a se certa cu dînsul.

Rugându-vă să dați loc acestor șire sînt cu toată stima. Dr. Iosif Gall.

Încă ceva despre conferința dela Blaj și despre ortografia scrierii românești.

(Urmare.)

V.

Domnii redactori dela „F. scol.“ afirmă în un loc următoarele: „E lucru necontestat că principiul etimologic (se înțelege a domniilor sale) adoptat decătră toți literații noștri (din Blaj?) cari au studiat serios istoria limbei și ortografiei românești și cei mai mulți dintre împunătorii lui strigă numai cu gura în contra lui precând în faptă îl urmează cu puține excepțiuni.“

Va se dică după dnii redactori dela „F. scol.“ din Blaj numai aceia au studiat serios istoria limbei și a ortografiei românești cari scriu după ortografia lor. Această genială descoperire se ia deocamdată spre știință.

Rău fac însă dnii redactori dela „F. scol.“ că nu se explică mai clar în astă privință. Și eu știu că literații noștri, după cum am arătat mai sus, chiar și membrii academiei, au adoptat principiul etimologic, însă nu în înțelesul formal cum se profesază decătră dnii redactori dela „F. scol.“ ci temperat prin concesii fonetice. Rău fac dnii redactori că nu numesc cu numele pe toți acei iscusii etimologiști cari au studiat serios istoria limbei și ortografiei românești și scriu ortografia dlor. Mi se pare chiar contrariul, cumcă aceștia sînt foarte, foarte puțini.

Mai bine o nimeriau dnii redactori dela „F. scol.“ dacă afirmau contrariul, dacă diceau așa: „Toți literații noștri cari au studiat serios istoria limbei și ortografiei românești, susțin cumcă numai ortografia moderată, ortografia eclectică — cum o numesc d. Hașdeu — numai ortografia cu semne așa, precum a stătorito Acad. română este corespunzătoare și în stare a susține unitatea în scrierea limbei românești. Apoi aceasta este ușor de dovedit. Nu trebuie decăt să se consulte Analele Academiei dela a. 1880 în cari s'au publicat discușiunile Academicilor noștri avute cu ocaziunea stăvîririi ortografiei. Eu cred că nice d. redactori dela „F. scol.“ nu vor cuteza a presupune fără risicul de a se face de rîs, cumcă bărbați ca Alexandri, Barițiu, Hașdeu, Maiorescu, Urechiă, Brândză, Ștefănescu, Quintescu, Sion, Ion Ghica, Aurelian, Odobescu, Negruzi ș. a. nu cunosc istoria limbei și ortografiei românești. Eu cred cumcă acești bărbați, dacă nu știu mai multă carte și nu au mai mare praxă pe terenul literaturii și al ortografiei, desigur vor fi sciind și ei pe cât dl red. dela „F. scol.“ dar' eu cutesc a susține că aceștia știu cu mult mai mult, nici asemănare nu se poate face între bărbați în adevăr erudiți și între diletanți.

VI.

În alt loc ne descopere „F. scol.“ cumcă în Blaj dela betrân până la tineri, toți sînt pentru ortografia etimologică (fresce a Blajului). Această afirmațiune trebuie dovedită, trebuie să se numească totu acei tineri și bîtrâni. Însă în loc de argument mai plausibil se mulțemesce a se provoca la o declarațiune a corpului profesoral manifestată unanim în conferința prof. dela 9 Mai, carele se crede că este întreg Blajul! Se ferește însă a spune că în ce mod s'a manifestat acea unanimă declarațiune și care a fost resultatul acelei conferințe. Se ferește a spune cumcă în acea conferință corpul profesoral din Blaj nu s'a mulțumit numai cu pronunțarea de aderență la ortografia etimologică, sau alta existentă pr. a Academiei, sau a „Convorbirilor literare“, ci simțindu-se destul de competent și-a însușit sarcina de a fabrica dînsul un proiect nou de ortografiă, sau mai bine zis a decopia cu modificări neînsemnate regulile ortografice ale părintelui etimologismului, ale d. Cipariu. Aceasta însă nu i-a împedecat de a-și revindica dreptul de paternitate, botezând acel proiect, pentru a-l deosebi de al dlui Cipariu, „ortografia etimologică moderată“. Va se dică nu avem destulă anarhie în scrierea ortografică, nu era destulă confuziune, trebuia ca corpul profesoral dela Blaj să ne mai ferească cu un proiect nou de ortografiă, bagseamă cu gândul curat de a ușura prin aceasta promovarea unității în limba și ortografia românească.

Observez, cumcă procedura On. corp profesoral este în contradicție cu hotărîrea conferinței delegaționale a celor 3 gimnasii. În acea conferință s'a hotărît ca cestiunea ortografiei să se discute în sinul fie-cărui corp profesoral și în urmă să se susceapă în resp. procese verbale votisare nominală asupra ortografiei primite.

Prin această hotărîre nu s'a înțeles și nu s'a putut înțelege ca fie-care corp profesoral să se însărcineze cu facerea de proiecte noue ortografice, ci s'a înțeles cumcă din cele existente să se aleagă unul. Mai departe s'a voit a se da libertate fie-cărui profesor, ca nu numai să se pronunțe, dar' să și voteze în conformitate cu convingerea câștigată prin praxă, ear' voturile astfel date să se adune și majoritatea să fie hotărîtoare. Prin aceasta se țintea a se delătura presiunile și a se asigura libertatea votisării.

Corpul profesoral din Blaj a privit, se vede, această hotărîre, făcută altcum cu concursul lor, ca neobligătoare pentru sine. Dlor în loc de a suscepe votisare nominală din care să se vadă fie-care d. profesor cum a votisat, se fac fabricanți de proiecte noue de ortografiă. E bine să punem cazul că și corpurile profesorale din Beiuș și Năsăud vor fabrica fie-care câte un proiect de ortografiă; ce am ajuns atunci? Am ajuns acolo de unde am început, adică la nimica. Fiecare gimnasiu își va conserva ortografia care îi va plăce sau își va face alta nouă. Ear resultatul conferinței și îndeosebi hotărîrea în privința edării de manuale corespunzătoare sub firma și cu ajutorul cumulativ al patronatelor, se va face apă. Mi se pare că chiar aceasta o voiesc dnii dela Blaj.

Patronatul lor generos cum este cunoscut, și până acuma le-a ajutat, ma le-a chiar impus să lucre manuale de școală, pentru care au fost binisor remunerați. Însă prin conferința delegațională s'au repartizat lucrările de manuale ce lipsesc pe toate 3 gimnasii, reflectându-se la fie-care manual și la profes. de specialitate. Prin această hotărîre dacă se va duce la îndeplinire, și aceasta numai așa se va face dacă se vor uni toate 3 gimn. numai în un sistem de ortografiă, — dnii din Blaj sînt foarte scurtați în câștig.

Judecând lucrul după faptele prezentate până acuma din partea dlor din Blaj cu dnii redactori dela „F. scol.“ în frunte, nu pot veni la alt resultat decăt că aceasta este adevăratul motiv de stăruire cu atîta cerbicie la ortografia dlor combătută de știința pedagogico-didactică, de împregiurările noastre și în urmă mai de toți bărbații noștri de erudițiune limbistică și în toată privința autorității literare, numai acesta îl pot afla ca motiv de a se abate dela hotărîrea conferinței delegaționale cu privire la ortografiă. Se poate să mă înșel în a mea părere, însă prin argumente convingătoare cumcă sînt alte motive la mijloc, ușor mă pot pocăi.

(Va urma.)

Teoria lui Rösler.

Studii asupra stăruinții Românilor în Dacia Traiană de A. D. Xenopol.

Dare de seamă critică.

(Urmare.)

A fost el însă notarul lui Bela III? Pentru această părere Engel¹⁾ și Pray²⁾ pun mai ales temeiul pe litera P dela începutul cronice, privind-o ca inițiala numelui cronicarului, identificat de acești autori cu Episcopul Ardealului Paulus, care se află adevărit într'un document din a 1188 ca fost notar al regelui Bella III. Dar' cu această inițială d. Marczali³⁾ a descoperit în timpul mai nou și un notar al regelui Bela IV, numit Pous și identificat de acest autor cu Anonymus. Criteriile interne, ce le invoacă d. Pic pentru timpul lui Bela III sînt prea slabe pentru a decide în acest înțeles. Cel mai puternic argument din aceste — anume, că anonimul Notar trebuie să fi trăit încă în timpul Împăratului Manuil Komnenos (1113—1180), pentru a pute lăsa să prevaleze la venirea Ungurilor imperul byzantin peste cel bulgar mai de tot în Peninsula-Balcanică — acest argument poate fi invocat cu mai bun temei pentru timpul înainte de domnia lui Bela III, în a cărui vreme imperul bizantin a ajuns din contră la mare decadență după moartea lui Manuil, pe când imperul româno-bulgar al Asaneștilor se ridică la prima putere a Peninsulei-Balcanice. Dacă Anonymus face să prevaleze imperul bizantin atît de mult, identificându-l de regulă mai cu întreaga peninsulă, el, care se vede din cuvintele lui că a scris cronica sa după moartea regelui, al cărui notar fusese, trebuie să fi trăit într'un timp când acest imper se întindea până la Dunăre.

Starea lucrurilor nefind astfel în anii din urmă ai lui Bela III (+1196), sîntem siliți a merge ceva mai înapoi. Aici și cronicile unguresci ne dau la mână puternice temeiuri, pentru a determina timpul cronicarului nostru ca notar al lui Bela II (1131—1141).

¹⁾ Commentatio de expeditionibus Trajani ad Danubium. Vindobone 1794. Appendix de origine Valachorum § 4.

²⁾ Historia regum Hungariae, Budae 1801. Tom. I, pag. XXIX.

³⁾ Ungarus Geschichtsquellen im Zeitalter der Arpaden, Berlin 1882, pag. 101.

Mai înainte trebuie să ținem seamă că cronica lui Anonymus nu ne este păstrată întreagă. El amintesc (cap. 15.) o întîmplare din timpul regelui Andrea I (1046—1061) și adaugă: „precum voi dice în cele următoare,“ (ut in sequentibus dicetur): ear' partea păstrată nu ajunge nici până la Geiza, tatăl lui Stefan-cel-Sfânt. „In Prolog el mai spune că da prin această cronică o „genealogie a regilor Ungariei“. După ce din spusele lui se cunoaște deci vederat că el a scris și istoria regilor, probabil până în timpul său, se vedem dacă nu se află urme din această în celelalte cronicile unguresci.

În cronica de Buda aflăm citate „cărțile vechi Gesta Hungarorum“ pentru rescoala păgână din 1046—1047, urmată de reacțiunea păgânismului după Stefan-cel-mare¹⁾. Aici vedem că acele „cărți vechi“ aveau același nume ca cronica lui Anonymus.

De însămnătate decidoare pentru cestiune este însă părtinirea vedită pentru Bela II și fiul și următorul său Geza în cronica ilustrată scrisă la 1358 după isvoarele mai vechi, care cronică se află și copiată în cronica lui Thurocz. Aici se cunoaște vederat că autorul original al acestei părți a cronice, care părtinesce în modul cel mai linguiștor pre numiți regi, și care se vedesce aci prin modul scrierii cum și prin precisiunea datelor ca contemporan, era un curtean de al lor.²⁾ Față cu laudele preste măsură date neînsemnătului Bela II cel Orb, vedem că unchiul acestuia, regele Coloman (1095—1114), — după mărturiile nepărtinitoare din țeară și din afară, unul din cei mai distinși domnitori ai timpului său — este descris în colorile cele mai uricioase. Asemenea de părtinitor este cronicarul și în contra fiului și următorului acestuia, Stefan II (+1131), cum și în contra celuilalt fiu Boris, care ca pretendent susținea certe de tron cu regii Bela II și Geza II.³⁾

(Va urma.)

Convorbiri literare. Apar în Bucureci la 1-iu a fiecărei luni. Director: Iacob Negruzzi. Prețul abonamentului pentru Austro-Ungaria 6 fl. v. a. Se primesc și abonamente anuale plătibile cu numărul pe prețul de 75 cruceri numărul. Un număr constituie o broșură cu conținutul de 4 până la 7 coale de 16 pagini. Abonamente anuale primesc W. Krafft în Sibiu, unde se află și Nrii. 1, 2 și 3 cu prețul de câte 75 cr.

¹⁾ cđ. Podhraczký pag. 93. Est autem scriptum in antiquis Libris de Gestis Hungarorum...

²⁾ Contemporaneitatea autorului se cunoaște clar și din următoarele cuvinte: „Confirmatum est ergo Regnum in manu ejus (Bela II), inimicos ejus dedit dominus in opprobrium usque in presentem diem, cap. 64.

³⁾ Pars II, cap. 60—66. Schwandtner, ss. rer. Hung. I, pag. 135—146. cf. Marczali op. cit. p. 77, unde autorul demonștră mai pe larg, pe temeiul acestor date, că această parte a cronice este din acest timp. Mirare că acest autor lasă aici cu totul din vedere pe Anonymus, despre care susține (p. 94 sq.) cu vîdită silnicie c'a fost notarul lui Bela IV; de bună seamă numai de dragul teoriei lui Rösler, pentru care se declară cu orbire maghiară, lăsând astfel din mînd meritul de a fi resolbit acum cestiunea despre timpul lui Anonymus.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNA“

Budapesta, 18 Iunie n. „Budapesti Közlöny“ publică decretul Monarchului, prin care confirmă alegerea de president al Academiei maghiare a ministrului Trefort.

Agram, 18 Iunie n. Adunarea alegătorilor sîrbi ținută în privința congresului bisericesc sîrbesc s'a pronunțat pentru luarea în mai mare considerare a limbei sîrbesci și pentru dotarea mai mare decătră stat a institutelor sîrbesci de instrucțiune. Conferința continuă.

Brünn, 18 Iunie n. Negociările cu lucrătorii puși în grevă au rămas până acum fără rezultat. Lucrătorii persistă prelîngă timpul de lucru de 10 ore. O trupă militară tare a împedecat turburările, probabil însă, că greva va lua dimensiuni mai mari.

Roma, 18 Iunie n. Din cauză că camera a votat budgetul pentru externe abia cu o majoritate de patru voturi, s'a produs crîșă ministerială. Mancini și Depretis își dau demisiunea din cabinet. Astăzi se va ține sub președința regelui un consiliu de miniștri, în care se va hotărî definitiv privitor la demisiunea și reconstruirea cabinetului.

Berlin, 18 Iunie n. Ieri seară când a mers principele de coroană cu regele Saxoniei dela gară cătră castel s'au spîriat cai; abia la colțul străzii s'au putut înfrîna, unde principele de coroană și regele Saxoniei s'au suit în altă trăsură. N'a fost nici unul vîrnat.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Sciri economice.

Convenția comercială. Camera de comerț din Viena, prin adresa Nr. 3954, a cerut exportatorilor pentru România deslușiri asupra punctelor următoare:

1) Ce articoli, după denotațiunea usitată în comerț, exportati în România? Au acești articoli alte denumiri în România și care anume? 2) Ce articoli ai branșei d-voastră se mai exportă în România? Și decătră care anume case a raionului d-voastră? 3) Care este prețul cu care vindeți articoli d-voastră engros, predat loco pe terenul producției sau locul vândării, și anume în florini de argint pe bucată, metru, duzină, grosu, etc. și după calități? La aceste prețuri mai concedați afară de scomput de cassă și rabaturi de mărfuri și anume cât? 4) Care sânt prețurile articolilor d-voastră, inclusiv speșele de transport, asigurantă, comision și rambursă predați la granițele române (Verciorova, Predeal sau Ițcani?) 5) Vindeți loco terenul producției depositul, sau franco stațiune română? 6) Care este greutatea unitara usitată în comerț a articolilor d-voastră destinați pentru exportul în România, și la cât revine prețul vândării unui sau 100 de chilogramme neto loco terenul de producție sau depositul, inclusiv rabaturi eventuale? 7) Care este unitatea procentuală a taralei articolilor d-voastră? Dacă o impachetare dublă este usuală, cât cântăresce taraua interioară și cât cea exterioară? 8) Ce calități ale articolilor d-voastră se exportă mai mult pentru România și care este unitatea procentuală aproximativă a fiecărei calități exportate? 9) După care număr al actualului tarif convențional se supun mărfurile d-voastră vămii în România? 10) Considerați clasificarea actuală ca corespunzătoare, sau dacă nu doriți o clasificare specială sau modificată și anume care? 11) Articoli d-voastră predați la granița austro-română, câte % revine asupra valorii lor cheltuielile actuale de vamă, transport, asigurantă, comision și rambursă? 12) Taraua specificată în tariful convențional român pentru articoli d-voastră sunt corespunzătoare,

și se deduce la vămire decătră autoritățile vamale române? 13) Care este denotațiunea tehnică-vamală a articolilor d-voastră după tariful vamal austro-ungar? 14) Găsiți cu cale, ca articolii d-voastră la importarea lor în România să fie taxați după volorare sau greutate, și pentru care motive? 15) Pentru acei articoli, care se taxează în România ad valorem, s'a ținut până acuma totdeauna în seamă valoarea facturii prezentată, sau autoritățile vamale române au urcat valoarea, cu cât și sub care cuvânt? 16) La vămii ad valorem, autoritățile vamale române cât socotesc florinul v. a.? 17) Se face vr'un adaos pentru cheltuieli de transport, comision și asigurantă, și cât anume? 18) Puteți să adăogați la răspunsurile d-voastre asupra întrebărilor Nr. 16 și 17 cuitanțe vamale? 19) Autoritățile vamale române țin în seamă rabaturile mărfurilor figurând în facturi? 20) Importul tuturor statelor în România se tratează pe picior de egalitate, sau cunoașteți casuri în prejudiciul importului austriac, în care cas puteți să ni le probați cu acte justificative? 21) Axisurile comunale și fiscale române sunt ele prejudicioase importului articolilor d-voastră în România? Care sunt prejudiciile rezultate pentru branșa d-v. în ultimii ani? 22) Vă este cunoscut, dacă și sub care formă se favorizează industria română (branșa d-v.) prin scutirea axiselor sau premii de stat în detrimentul importului străin? 23) La cât se ridică axisul comunal și premiile pentru articoli d-v. în diferitele oșase române, unde aveți debușuri? 24) Dacă articoli branșei d-v. se importă în România sau se exportă de acolo pe calea dunăreană, în cât ei sunt loviți de 1/2 la sută. 25) Plătiți numai 1/2 la sută adevăratei valori sau cât pe sută de chilog.? Puteți să ne prezentați acte justificative? 26) Puteți să ne dați deslușiri despre modul de încărcare și descărcare în stațiunile dunărene române? 27) Vă este cunoscut că căile ferate române favorizează mărfuri străine prin aplicarea unui tarif mai redus, decât pentru cele austriace? Care sunt prejudiciile rezultate din aceasta pentru articoli d-v.

în ultimii ani? 30) Aveți oare-cari reclamațiuni în privința dispozițiilor vamale române sau manipulațiunii usitate? 31) Aveți oare cari dorințe în privința transiției mărfurilor austriace prin România? 32) Aveți cunoștință despre situațiunea magazinului, chiria magazinului, taxe de plumburi, etc., ce se percep decătră vămile române? 33) Legile recente decretate în România contra voiajiorilor și comerțului ambulant au cauzat daune debușului articolilor d-v. în România? 34) Care este situațiunea în România în privința datoriilor de incassat, pe calea civilă și în casul de faliment? 35) Aveți dorințe în privința mărcilor de fabrică în România? 36) Ce aveți de observat în general despre relațiunile de exportare ale statului nostru cu România în comparațiune cu acele ale statelor concurente.

Târgul de rămatori în Steinbruch. În 16 Iunie n. s'a notat: unguresci bătrâni grei 37 cr. până 39 1/2 cr., unguresci grei, tineri 40 1/2 cr. până 41.— cr., de mijloc 42.— cr. până 42 1/2 cr., ușori 42 1/2 cr. până 43.— cr. marfă țărănească, grea 40.— cr. până 40 1/2 cr., de mijloc 41.— cr. până 41 1/4 cr., ușoară 41 1/2 cr. până 42 1/2 cr., româneschi de Bakony, grei —.— cr. până —.— cr., transito de mijloc —.— cr. până —.— cr., transito ușori —.— cr. până —.— cr., transito sârbesci, grei 39 1/2 cr. până 40 1/2 cr., transito de mijloc 40 1/2 cr. până 41 1/2 cr., transito ușori 40 1/2 cr. până 41 1/2 cr., îngrășați cu ghindă —.— cr. până —.— cr. per 4% cumpenți la gară.

LOTERIE.

Tragerea din 17 Iunie st. n.

Brünn: 87 29 2 40 72.

Bursa de București.

Cota oficială dela 16 Iunie st. n. 1885.

Renta aur. (5%)	Cump.	—	vend.	93.—
Renta conv. (6%)	—	—	—	—
Act. de asig. Dacia-Rom.	—	289.—	—	—
Banca națională a României	—	1230.—	—	—
Impr. oraș. București	—	30.—	—	31.—
Credit mob. rom.	—	185.—	—	—
Act. de asig. Națională	—	229.—	—	—
Scrieri fonciare urbane (5%)	—	—	—	84 1/4
Societ. const.	—	239.—	—	239.—
Schimb 4 luni	—	—	—	30.—
Aur	—	10.25	—	—

Bursa de Budapesta

din 17 Iunie st. n. 1885.

Renta de aur ung. 6%	—
" " " 4%	99.05
" " hârtie " 5%	93.—
Imprumutul căilor ferate ung.	147.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	98.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	123.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	108.50
Bonuri rurale ung.	102.50
" " " cu cl. de sortare	102.50
" " " bănățene-timșene	102.—
" " " cu cl. de sortare	101.50
" " transilvane	101.25
" " croato-slavone	101.—
Despăgubire pentru dija ung. de vin	98.—
Imprumut cu premiu ung.	116.75
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	119.50
Renta de hârtie austriacă	82.50
" " argint austriacă	83.10
" " aur austriacă	108.50
Losurile austr. din 1860	138.75
Acțiunile băncii austro-ungare	860.—
" " " de credit ung.	288.50
" " " " austr.	288.90
Argintul	—
Scrieri fonciari a le institut. de cred. și ec. "Albina"	101.—
Galbeni împărătesci	5.85
Napoleon-d'ori	9.85
Mărci 100 imp. germane	60.99
Londra 10 Livres sterline	124.35

Bursa de Viena

din 17 Iunie st. n. 1885.

Renta de aur ung. 6%	—
" " " 4%	99.10
" " hârtie " 5%	93.—
Imprumutul căilor ferate ung.	147.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	98.30
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	123.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	109.—
Bonuri rurale ung.	102.25
" " " cu cl. de sortare	102.25
" " " bănățene-timșene	102.—
" " " cu cl. de sortare	101.50
" " transilvane	101.40
" " croato-slavone	102.—
Despăgubire pentru dija ung. de vin	—
Imprumut cu premiu ung.	117.25
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	119.40
Renta de hârtie austriacă	82.55
" " argint austriacă	83.20
Renta de aur austriacă	108.50
Losurile austr. din 1860	139.—
Acțiunile băncii austro-ungare	859.—
" " " de credit ung.	288.50
" " " " austr.	288.90
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.86
Napoleon-d'ori	9.85
Mărci 100 imp. germane	60.95
Londra 10 Livres sterline	124.15

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1885.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copsa mică—Sibiiu				
	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane		Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren de persoane	Tren accelerat		Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus		
Viena	—	7.15	—	—	București	—	5.—	7.45	—	Viena	7.15	11.—	—	Teiuș	11.09	3.56	—	Copsa mică	—	—	3.02	1.11		
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	Predeal	—	9.47	12.50	—	Budapesta	1.45	8.05	8.—	Alba-Iulia	11.56	4.27	—	Șeica mare	—	—	3.30	1.32		
Szolnok	11.22	3.51	7.29	9.26	Timiș	—	10.11	1.40	—	Szolnok	4.02	11.02	12.—	Vințul de jos	12.20	4.53	—	Loamneș	—	—	3.47	2.01		
P. Ladány	2.25	5.28	8.27	11.40	Brașov	{	10.44	2.27	—	Arad	{	7.53	3.37	5.55	Șibot	12.25	5.19	—	Ocna	—	—	4.09	2.24	
Oradea-mare	{	5.33	6.46	—	Feldioara	{	6.22	10.51	2.55	—	—	—	4.—	6.05	Orăștia	1.19	5.41	—	Sibiiu	—	—	4.26	2.44	
Várad-Velenceze	—	—	9.37	1.52	Apatia	7.01	11.18	3.38	—	Glogovaț	—	4.13	6.19	Simeria (Piski)	1.48	6.08	—	Sibiiu—Copsa mică						
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.45	2.—	Ágostonfalva	7.33	11.36	4.17	—	Gyorok	—	4.38	6.46	Deva	2.35	6.39	—	Sibiiu	—	—	10.25	11.47		
Mező-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	Homorod	8.01	11.51	4.47	—	Pauliș	—	4.51	7.—	Branicica	3.04	7.04	—	Ocna	—	—	10.46	12.05		
Rév	—	7.42	11.36	3.18	Hașfalău	10.10	1.19	7.37	—	Radna-Lipova	—	5.10	7.23	Ilia	3.36	7.29	—	Loamneș	—	—	11.09	12.29		
Bratca	—	—	12.10	3.41	Sighisoara	10.39	1.37	8.21	—	Conop	—	5.38	7.51	Gurasada	3.50	7.41	—	Șeica mare	—	—	11.32	12.50		
Bucia	—	—	12.43	4.01	Elisabetopole	11.19	2.05	9.05	—	Bérsava	—	5.57	8.10	Soborșin	4.25	8.12	—	Copsa mică	—	—	11.52	1.07		
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	Medias	11.54	2.25	9.43	—	Soborșin	—	6.42	8.58	Bérsava	5.09	8.49	—	Cucerdea—Oșorheiu						
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	Copsa mică	12.37	2.41	10.02	—	Zam	—	7.14	9.28	Conop	5.56	9.29	—	Cucerdea	4.40	10.00	3.50	12.19		
Stana	—	—	3.29	5.27	Micăsasa	12.56	—	6.06	—	Gurasada	—	7.43	9.56	Radna-Lipova	6.18	9.49	—	Cheța	5.10	10.31	4.21	12.50		
Aghirș	—	—	4.—	5.50	Blaj	1.30	3.13	6.20	—	Ilia	—	8.01	10.17	Pauliș	6.57	10.23	6.14	Ludoș	5.31	10.53	4.43	1.12		
Ghirbău	—	—	4.18	6.02	Crăciunel	1.45	—	6.59	—	Branicica	—	8.21	10.38	Gyorok	7.12	10.37	6.30	M. Bogat	5.41	11.03	4.43	1.22		
Nedeșdu	—	—	4.36	6.24	Teiuș	2.34	3.45	7.15	—	Deva	—	8.47	11.05	Glogovaț	7.27	10.52	6.47	Cipeu-Iernut	6.18	11.44	5.31	2.03		
Cluj	{	10.01	5.05	6.43	Áiud	2.55	4.01	8.—	—	Simeria (Piski)	—	9.40	11.55	Arad	8.10	11.32	7.32	Kerelő-Sz.-Pál	6.33	12.00	5.46	2.18		
Apahida	12.05	10.16	—	7.03	Vințul de sus	3.17	—	8.29	—	Orăștia	—	10.10	12.24	Szolnok	9.—	12.20	8.10	Nireșteu	6.56	12.26	6.10	2.45		
Ghirș	2.16	11.25	—	7.26	Uioara	3.24	—	8.55	—	Șibot	—	10.34	12.53	Budapesta	2.39	4.53	12.—	Oșorheiu	7.15	12.46	6.30	3.05		
Cucerdea	3.32	11.45	—	8.54	Cucerdea	3.36	4.29	9.04	—	Vințul de jos	—	11.04	1.22	Viena	7.10	8.16	2.10	Oșorheiu—Cucerdea						
Uioara	3.41	—	—	9.51	Ghirși	4.11	4.50	9.32	—	Alba-Iulia	—	11.21	1.40		—	6.05	8.—	Oșorheiu	6.34	12.06	8.45	12.25		
Vințul de sus	3.50	—	—	9.58	Apahida	5.36	—	10.32	—	Teiuș	—	12.05	2.24	Arad—Timișoara					Nireșteu	6.55	12.27	9.06	12.55	
Áiud	4.25	12.08	—	10.24	Cluj	5.56	5.58	12.32	—	Simeria (Piski)—Petroșeni					Timișoara					Kerelő-Sz.-Pál	7.16	12.51	9.28	1.24
Teiuș	5.10	12.29	—	10.59	Nedeșdu	6.08	6.08	12.59	8.—		Tren de persoane	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren de persoane	Tren de persoane	Cipeu-Iernut	7.37	1.16	9.49	1.54		
Crăciunel	5.44	—	—	11.28	Ghirbău	6.29	—	—	8.34									M. Bogat	8.07	1.50	10.20	2.31		
Blaj	6.02	12.57	—	11.44	Aghirș	6.45	—	—	8.59	Simeria	6.30	11.50	2.23	Arad	6.00	12.55	8.25	Ludoș	8.21	2.07	10.34	2.46		
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	Stana	7.26	—	—	10.16	Streiu	7.05	12.27	3.—	Aradul nou	6.25	1.21	8.36	Cheța	8.38	2.21	10.51	3.06		
Copsa mică	7.—	1.32	5.40	1.01	Huiedin	7.48	7.14	—	11.04	Hațeg	7.53	1.19	3.49	Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54	Cucerdea	9.07	2.50	11.20	3.40		
Medias	—	1.45	6.01	1.22	Ciucia	8.28	7.43	—	12.17	Pui	8.46	2.10	4.40	Vinga	7.19	2.18	9.13	Simeria (Piski)—Uniedoara						
Elisabetopole	—	2.06	6.40	1.56	Bucia	8.47	—	—	12.47	Crivadia	9.33	2.57	5.28	Orezifalva	7.38	2.36	9.25	Simeria (Piski)	6.40	—	—	—		
Sighisoara	—	2.38	7.35	2.44	Bratca	9.06	—	—	1.21	Banița	10.11	3.35	6.07	Mercizfalva	7.56	2.53	9.36	Cerna	7.01	—	—	—		
Hașfalău	—	2.50	8.01	3.02	Rév	9.26	8.22	—	2.05	Petroșeni	10.43	4.04	6.39	Timișoara	8.42	3.40	10.06	Uniedoara	7.30	—	—	—		
Homorod	—	3.48	10.05	4.41	Mező-Telegd	10.01	8.48	—	3.08	Petroșeni—Simeria (Piski)					Timișoara—Arad					Uniedoara—Simeria (Piski)				
Ágostonfalva	—	4.19	11.02	5.30	Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39		Tren omnibus	Tren omnibus	Tren de persoane		Tren de persoane	Tren de persoane	Tren omnibus	Uniedoara	10.18	—	—	—		
Apatia	—	4.34	11.37	6.03	Várad-Velenceze	10.30	—	—	3.55									Cerna	10.44	—	—	—		
Feldioara	—	4.53	12.32	6.35	Oradea-mare	10.37	9.13	—	4.06									Simeria (Piski)	11.03	—	—	—		
Brașov	{	—	5.30	1.50	P. Ladány	10.51	9.18	10.37	—									Ghirși—Turda						
Timiș	—	6.07	2.48	—	Predeal	12.50	10.38	1.45	5.35	Petroșeni	6.49	9.33	5.28	Timișoara	6.07	12.25	5.00	Ghirși	5.19	—	10.37	4.16		
București	—	7.30	3.23	—	Szolnok	3.06	12.14	5.34	8.22	Banița	7.27	10.14	6.06	Mercizfalva	6.40	1.16	5.56	Turda	5.40	—	11.04	4.37		
	—	11.35	9.40	—	Budapesta	6.—	2.10	10.05	10.30	Crivadia	8.06	10.54	6.45	Orezifalva	6.51	1.34	6.07	Turda—Ghirși						
					Viena	3.—	8.—	6.05	—	Pui	8.50	11.37	7.25	Vinga	7.03	2.04	6.32	Turda	8.20	—	1.41	10.10		
										Hațeg	9.13	12.17	8.02	Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53	Ghirși	8.41	—	2.06	10.31		
										Streiu	10.16	12.58	8.44	Aradul nou	7.40	2.54	7.24							
										Simeria	10.53	1.35	9.15	Arad	7.50	3.10	7.40							

Nota: Numerii încadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapte.